

Scheeps- en jachtbouw

UIT DE PRAKTIJK

Versteviging contacten in de keten

“Dat we beter contact hebben gekregen met de aanpalende verenigingen als HISWA, NJI, SITO en VNSI, is een belangrijk resultaat van VASt”, zegt Hans du Mortier, secretaris van de SVMB. SVMB is een onderdeel van de Koninklijke Vereniging FOSAG, die de belangen behartigt van ondernemers in schilders-, onderhouds-, metaalconserverings- en glasbedrijven. “Het versterken van de communicatie in de keten was ook de doelstelling van VASt. Dit is zeer goed geslaagd. De contacten zijn nu zo stevig dat we in de toekomst ook dingen gezamenlijk gaan aanpakken. Zo hebben we al technische dagen georganiseerd. Dit bespaart niet alleen kosten, ook krijgen onze leden de kans elkaar te ontmoeten. In de koffiepauzes komen leden uit Friesland in contact met leden uit de Rotterdamse scheepswerven. Je leert altijd van elkaar. Hun aanpak is vaak net even anders.”

“We houden overigens geen speciale arbo- of milieubijeenkomsten, maar bijvoorbeeld juist technische bijeenkomsten over verfsystemen. Het gaat er dan om hoe zo'n verfsysteem zich bij applicatie gedraagt. Arbo komt daarbij gewoon aan bod, bijvoorbeeld wanneer het om het soort oplosmiddel gaat. Dit geldt ook voor het milieu. Voor bedrijven is het toch een gecombineerd verhaal.”

RESULTATEN

Doel van het VASt-project is om de blootstelling bij oppervlaktebehandeling in het algemeen, en oplosmiddelen in het bijzonder aan te pakken. Een verbeterde afstemming tussen leveranciers en afnemers, of opdrachtgevers en opdrachtnemers is hierbij essentieel. Belangrijkste instrumenten:

Stoffenmanager

De Stoffenmanager is een online informatiesysteem waarmee de blootstelling bepaald kan worden. Het systeem is gekoppeld aan een database met daarin alle stoffen die worden gebruikt.

Op basis van informatie over de werkruimte, ventilatie en verfsoort kan de Stoffenmanager aangeven wat de blootstelling is. Voldoet de werkplek niet, dan geeft de Stoffenmanager aan welke maatregelen noodzakelijk zijn.

Partners in het project

Ondernemingsorganisatie in het Schilders-, Onderhouds-, Metaalconserverings- en Glasbranche
Nederlandse Vereniging van Ondernemingen in de Bedrijfstak Waterrecreatie
Nederlandse Jachtbouw Industrie
Vereniging van werkgevers in Scheeps-, Industrie-, Milieu- en Technische SITO (Onderhoudsactiviteiten)
Sectorvereniging Metaalconserveringsbedrijven
Vereniging Nederlandse Scheepsbouw Industrie

De SITO is ook ondertekenaar van het Convenant Stoffen.

Contactpersoon: Bert de Vries, telefoon: 079 353 11 65, e-mail: b.devries@vnsi.nl

MEER INFORMATIE

www.vnsi.nl
www.stoffenmanager.nl

“Niet alleen de branche maar de hele keten heeft nu een uniforme benadering voor de beoordeling van de blootstelling aan oplosmiddelen.”

Bert de Vries

Ketenbreed systeem voor beoordeling blootstelling aan oplosmiddelen

De bouw en het onderhoud van schepen en jachten vragen om nauwe samenwerking tussen verschillende bedrijven. Ook op het gebied van arbeidsomstandigheden. Tijdens VASt werkte de gehele keten aan de ontwikkeling en implementatie van een online-informatiesysteem, dat de blootstelling aan gevaarlijke stoffen op scheeps- en jachtwerven helpt verminderen.

“De scheeps- en jachtbouw kent een lange historie van blootstelling aan oplosmiddelen. Na het afblazen van het beoogde Arboconvenant bleven we een beetje met een ontevreden gevoel achter. We hadden het besef dat er nog veel mogelijk was en dat we dat via de keten konden bereiken.

Toen kwam VASt om de hoek kijken”, vertelt Bert de Vries van de Vereniging Nederlandse Scheepsbouw Industrie (VNSI), penvoerder van het VASt-project. Dat was gelijk een vliegende start van het project. De vertegenwoordigers van de scheeps- en jachtbouw, de scheepsschilders en de metaalconserveerders zaten bij wijze van spreken al aan tafel.

Rekenmodule

De Vries: “We zijn continu bezig om de hoeveelheid oplosmiddel bij het verspuiten van verf te verminderen. Het is weliswaar werk dat de onderaannemer doet en dat daardoor primair een zaak is van de jacht- en scheepsschilders, maar als werf zijn we toch hoofverantwoordelijk. Alles speelt

zich af op jouw locatie, dan moet je daar als werf ook op toezien.” De VNSI heeft daarom de rol als penvoerder voor het ketenproject op zich genomen. “We wilden een instrument dat de blootstelling aan oplosmiddelen helpt verminderen en dat bruikbaar is voor de gehele keten. Het veilig verspuiten van verf aan boord van een schip is altijd een combinatie van ventileren (iets dat werf en schilder samen moeten regelen) en aanvullende beschermingsmiddelen waar de schilder zelf voor moet zorgen. Voor verbetering van arbeidsomstandigheden en vermindering van blootstelling heb je elkaar nodig.”

Ketenpartner Sectorvereniging Metaalconserveringsbedrijven (SVMB)

van de Koninklijke Vereniging Federatie van Ondernemers in het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf (FOSAG) had al een rekenmodule ontwikkeld die de blootstelling beoordeelde. Een aantal scheepsschildersbedrijven was het rekeninstrument al gaan gebruiken. De Vries: “We streven naar een uniforme aanpak in de hele keten. Daarom hebben we ingezet op implementatie van dit instrument, en een mogelijke uitbreiding met een stoffendatabank.”

Bottleneck

De rekenmodule is tijdens het VASt-traject integraal overgenomen. “De bottleneck bleek te zitten in de ontwikkeling van een databank die de stoffengegevens gaat aanleveren”, aldus De Vries. De ketenpartijen hebben de ontwikkelingen van de Stoffenmanager nauwlettend gevolgd, maar raakten niet overtuigd dat het voor hen een toereikend instrument zou zijn. “Het moet aansluiten op de rekenmodule die heel eenvoudig en praktisch is. Een schilder vult daarvoor de soort ruimte in waar hij het werk uitvoert, wat de ventilatievoorzieningen zijn, de persoonlijke beschermingsmiddelen en welke verfsoort. Voor dat laatste is de koppeling met een stoffendatabase een welkome aanvulling. Dan kun je een compleet product aan de bedrijven aanbieden.

De Stoffenmanager was veel complexer dan beoogd. Het vraagt om gedegen kennis van de producten. Terwijl een schilder juist snel even moet kunnen kijken of zijn huidige werkwijze in overeenstemming is met de eisen. Of om te kijken hoe het nog een stapje beter kan.”

Linksom of rechtsom

De keten kreeg de kans om bij een ander project van Metaalunie en FME, de werkgeversorganisatie voor de metaalektrosector, aan te haken, namelijk de ontwikkeling van een database. “Er was wel een inventarisatielijst opgesteld, maar van de zomer bleek dat slechts twintig procent van onze lijst in de database zat. Die hebben we nu zelf zo veel mogelijk aangevuld, zodat we die kunnen koppelen aan de rekenmodule en kunnen testen of de gegevens automatisch worden ingevoerd.”

Nu VASt is afgelopen, gaat de keten de ontwikkeling tot een compleet product zelf voortzetten. “We gaan door tot alles werkt. De jachtbouwsector denkt daar ook zo over. Het is zonde van de inspanning om iets wat voor tachtig tot negentig procent klaar is, in de kast te laten liggen. Of het nu linksom of rechtsom gebeurt. Dat komt goed”, benadrukt De Vries. “De eerste startbijeenkomst met de bedrijven is al geweest. Via trainingsbijeenkomsten gaan we de database verder in het hele land implementeren.”

UIT DE PRAKTIJK

Laagdrempelig systeem met groot bereik

“Vooruitlopend op de ontwikkeling van een digitaal instrument om de blootstelling te bepalen, hebben we onderzocht in hoeverre het internet al zijn intrede in onze sector heeft gedaan”, zegt Jeroen van den Heuvel, manager Milieu, Arbo en Techniek van jachtbouwbrancheorganisatie HISWA. Wat bleek: er is wel wat verschil, maar iedereen was goed bekend met het internet en schroomde niet om het te gebruiken. “Dat is belangrijk, want ook kleine bedrijven moet je zien te bereiken. Je kunt wel met de tijd mee willen gaan, maar als de leden daar nog niet aan toe zijn, dan moet je toch even geduld hebben.”

In de jachtbouwsector gaat het om een paar honderd werven van klein tot groot. Maar er zijn ook nog veel andere plaatsen waar reparatie- en herstelwerkzaamheden plaatsvinden, zoals in de stallingen. Daar wordt geschilderd, en daar vindt dus ook blootstelling plaats. Van den Heuvel: “De internetapplicatie om de blootstelling te berekenen, is heel laagdrempelig en eenvoudig in te vullen. Het is een toets die je vooraf kunt doen. Als de werkplek niet voldoet, krijg je een overzicht van de maatregelen die je moet nemen. Inmiddels hebben we een voorlichtingsbijeenkomst gehouden over de nieuwe applicatie. De komende tijd blijven we er met de ketenpartners aan trekken om te zorgen dat de leden de applicatie ook daadwerkelijk gaan en blijven gebruiken.”

